

Володимир Худоба

канд. географ. наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри туризму

Валентина Лабарткава

викладач кафедри туризму,
аспірант спеціальності «Туризм»,
*Львівський державний університет
фізичної культури ім. І. Боберського,
м. Львів*

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВОДНОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Активні види туризму на Львівщині у різні епохи приваблювали багато людей. Густа річкова мережа та придатні річки для проведення водних походів сприяли зародженню водного туризму на території Львівської області.

Водний туризм на Львівщині формувався та розвивався під впливом тогочасних спортивних та громадських об'єднань. З 1910-х років популярними серед львів'ян були туристичні мандрівки на каяках чи човнах по водних артеріях Галичини, які організували відповідні міські приватні клуби. Займалися цією діяльністю як українські, австрійські, польські та інші товариства починаючи від соколів і закінчуючи санітарними клубами. Постійні рейди проводили до організації водних таборів на Дністрі. Мандрівки проходили річкою Буг на Волинь та Полісся в 1927р. [1].

Важливу роль у популяризації водного мандрівництва на теренах Львівщини відіграла скаутська організація «Пласт». Починаючи з 1924 р. стрийські пластуни організували водні мандрівки по р. Стрий до околиць м. Жидачів. У 1927 р. дві більші водні мандрівки було організовано Дністром: одна із Стрия до Заліщик, а друга – з Галича до Заліщик. В 1928-30 рр. відбулися три морські табори в Монастирку над Дністром [4].

В 1930 – 40-х роках орієнтири водних маршрутів не мали якихось рамок. Різні водні шляхи по річках Галичини освоювали «каюківці» секції Сокола-Батька аж до 1940-х років. Постійні виїзди в ті чи інші райони вимагали осередків, таборів, баз і т.д. В силу цього з розвитком водного спорту почалась організація портів та пристаней на річках. У 1937 році почалося будівництво каюкової пристані у Галичі [1].

Після Другої світової війни розвитком водного туризму на теренах Львівщини займалися туристичні клуби, одним із яких був Червоноградський клуб туристів «Шахтар» (заснований в 1964 р.). За період діяльності клубу декілька десятків членів клубу отримали спортивні розряди, були учасниками категорійних походів I – IV к.с. з водного туризму, здобули великий досвід виступів на різноманітних змаганнях з техніки водного туризму (ТВТ), а також організації міських змагань на р. Західний Буг [3].

Після виходу України зі складу СРСР відбувся різкий спад розвитку активного та спортивного туризму. Проте туристи продовжували займатись водним туризмом самотужки з індивідуальним підходом.

У 2002 р. з ініціативи ветеранів клубу туристів вдалося відновити водний напрямок діяльності Червоноградського клубу туристів (ЧКТ). Вперше були проведені любительські змагання з ТВТ, організовані колективні сплави. З 2004 р. клуб є співорганізатором міжнародних українсько-польських сплавів по річках: Західний Буг, Рата, Солокія, Луга, Стохід, Случ, Корчик, Дністер. З 2010 р. представники клубу почали приймати участь змаганнях зі спортивного водного туризму різних рівнів. Це стало передумовою створення у 2014 р. Червоноградського клубу спортивного туризму «За обрій», мета якого поглиблення саме спортивно-туристичного напрямку. При спортклубі діє туристична компанія «Тур сплав», яка організовує одно- та кількаденні сплави 20 річками України. У компанії розроблено 60 маршрутів, які також охоплюють більшість придатних для сплавів річок Львівської області.

З 2003 р. у Львові діє туристсько-спортивний клуб «Манівці» який організовує сплави річками України, мандрівні дитячі табори річками Дністер та Чорний Черемош, корпоративи для підприємств, навчальні семінари із техніки водного туризму, соціальні сплави. Клуб

долучився до проєкту «Реабілітація туризмом», буде соціальну спортивну школу у с. Березина.

У 2018 р. на Львівщині розпочато реалізацію міжнародного проєкту «Єднає нас Буг», мета якого полягала в інвентаризації та позначенні транскордонного байдаркового маршруту річкою Західний Буг, розробленні та публікуванні путівників, організації міжнародних байдаркових сплавів за новоствореним маршрутом, рекламі водного туризму на р. Західний Буг в Україні та за кордоном.

За тривалу історію становлення водного туризму у Львівській області було підготовлено чимало фахівців та фанатів свої справи, створено туристичні-клуби, туристичні фірми та організації. Відновлення давніх традицій мандрівництва річками області сприяє подальшому розвитку та популяризації водного туризму в регіоні.

Ключові слова: водний туризм, Львівська область, історія туризму.

Список використаних джерел:

1. Вацеба О. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні / Оксана Вацеба. – Івано-Франківськ : Лілея–НВ, 1997. – 232 с.

2. Луцький В. Я. Стан і перспективи розвитку активного туризму в Українських Карпатах : дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / В. Я. Луцький. – Івано-Франківськ, 2011. – 237 с.

3. Червоноградський клуб спортивного туризму «За Обрій» [Електронний ресурс]. – URL : <https://www.toursplav.info/pro-klub-zaobrij/> (дата звернення: 25.09.2023).

4. Що є морське пластування [Електронний ресурс]. – URL : <http://http://surl.li/mbyfj> (дата звернення: 25.09.2023).